

Особові імена в українсько-словацькій міжмовній комунікації: Українсько-словацький та словацько-український Словники особових імен

(Beley, L., Čižmárová, M.: Osobovi imena v ukrajinsko-slovackij mižmovnij komunikaciji: Ukrajinsko-slovackij ta slovacko-ukrajinskyj slovnyky osobovych imen. Užhorodo: Vydavnyctvo „Gražda“ 2013, 91 s. ISBN 978-966-176-098-0)

Anna Jašková, Filozofická fakulta, IUSŠ, annjasko@gmail.com

У видавництві «Гражда» вийшов у 2013 році з друку українсько-словацький та словацько-український словники особових імен. Поява такого словника зумовлена насамперед потребою двомовного написання імен в українській і словацькій мовах, а саме в територіях прикордоння, але і в інших областях, в яких можуть виникати проблеми з переписом імен з одної до другої мови. Зважаючи на те, що при переписі часто поплутано імена, або переписом до другої мови вони стають зовсім іншими, поява такого словника стає зрозумілим.

Словник складається з трьох частин: вступ, українсько-словацький словник особових імен та словацько-український словник особових імен.

У вступній частині автори говорять про близькість України і Словаччини та про потребу «уніфікації» щодо писання особових імен. Підрозділом вступу є «Засади» відтворення особових імен засобами чужої мови. В цьому підрозділі автори зосередили свою увагу на випадки, коли одне ім'я пишеться в кожній мові по-іншому. Тут викреслений дуже цікавий момент, коли українські імена словаки передають словацькими відповідниками а українці – українськими, напр. Микола – Mikuláš, Йосип – Jozef. Інші мови такого «звичаю» не знають, імена здебільшого піддають практичній транскрипції. Цей спосіб здається для мови кращим, тому що транскрипція фіксує в собі інформацію про походження імені.

В наступному підрозділі автори передають читачеві основні правила передачі українських та словацьких особових імен засобами словацької та української мов, між які належать транскрипція і транслітерація. Визначають також декілька правил, якими потрібно користатися при передачі власних імен в з української до словацької мов та навпаки.

Наступні два розділи – *Українсько-словацький та Словацько-український словник особових імен* розподілені на чоловічі та жіночі імена.

В українсько-словацькій частині спостерігаються деякі випадки, коли українські імена в переписі в словацькій мові наведені зі знаком подовження, а саме у випадках: *Адріан – Adrián; Андріан – Andrián; Вацлав – Václav; Леон – León; Лукаш – Lukáš; Адріана – Adriána; Антонія – Antónija*. В усіх останніх іменах знак подовження не наведено, наприклад: *Амбрось – Ambros* (у словацькій мові *Ambróz*); *Андрон – Andron* (*Andrón*); *Благомир – Blahomyr* (*Blahomír*); *Радомир – Radomyr* (*Radomír*) і т. ін. В «Засадах» автори не наводять, чи потрібно писати знак подовження при переписі українських імен до словацької мови. На нашу думку, було б потрібно визначити, що при переписі українських імен до словацької мови знак подовження не пишемо. Щодо наголошування імен, то в словацькому усному мовленні вони наголошуються за правилами словацької акцентології.

Дискутабельним залишається перепис словацьких жіночих імен із закінченням «-ia». Автори рецензованої публікації в засадах перепису пропонують переписувати такі імена до української мови з флексією «-ія». У декотрих випадках однак залишили

флексію «-ia» (*Амалія, Дарія, Феліція, Флоренція, Констанція, Настасія, Піа, Вікторія*).

Публікація «Особові імена в українсько-словацькій міжмовній комунікації: Українсько-словацький та словацько-український Словники особових імен» стане у пригоді для тих, яким потрібно переписувати словацькі імена до української мови і навпаки. Автори цим виданням частково заповнили щілину в літературі перепису особових імен в українсько-словацькій міжмовній комунікації.